

Marianne Mikola

PANKKITALON TARINA:

Someron Säästöpankin
juhlajulkaisu 2025

1935

Kotkan Suomalaisen Säästöpankin
uusi toimitalo valmistuu

1948

Kotkan Suomalaisen Säästöpankin nimi muuttuu
Kotkan Säästöpankiksi

1960

Toimitalo myydään Kotkan kaupungille

1963–2013

Kotkan kaupungin rahatoimisto

2014–2020

Kotkan kaupungin asiakaspalvelupiste Ruori

2024

Someron Säästöpankin Kotkan konttori avataan

Marianne Mikola

**PANKKITALON TARINA:
Someron Säästöpankin
juhlajulkaisu 2025**

SISÄLLYS

ALKUSANAT	5
JOHDANTO	7
KOTKAN SUOMALAINEN SÄÄSTÖPANKKI	11
PAULI E. BLOMSTEDT	13
UUSI PANKKITALO	14
PANKIN VÄKEÄ	18
RAHATOIMISTON VÄKEÄ	24
SOMERON SÄÄSTÖPANKKI	32
SOMERON SÄÄSTÖPANKIN VÄKEÄ	33
LÄHTEITÄ	38

Haastattelut ja teksti: Marianne Mikola

Ulkoasu ja taitto: Nunu Halmetoja / RiimuRaami

Valokuvat: Kymenlaakson museo, Someron Säästöpankki ja yksityishenkilöt

Painopaikka: Painotalo Westman, 2024

Julkaisija: Someron Säästöpankki

© Tekijät

1. painos

ISBN 978-952-94-9717-1

ALKUSANAT

Kotkan Säästöpankin rakennuttama funkkistalo kauppatorin laidalla siirtyi Kotkan kaupungin omistukseen vuonna 1960. Kotkan kaupungin rahatoimisto asettui rakennukseen vuonna 1963 ja siitä lähtien arvokiinteistö on tunnettu rahatoimistona.

Se palveli noin 50 vuoden ajan kaupunkilaisia, kunnes ulkoistamisen tuulet nousivat. Tilat siirtyivät Kotkan asiakaspalvelupiste Ruorin käyttöön vuosiksi 2014-2020. Tämän jälkeen kiinteistöön muutti Kotkan seudun musiikkiopisto.

Keväällä 2023 paikallislehdet kertoivat ilouutisen - historiallisesti arvokas kiinteistö on vuokrattu Someron Säästöpankille. Pankin konttori siirtyy kauppakeskus Pasaatin neljännestä kerroksesta kivijalkapankiksi Kirkkokatu kuuteen.

Seuraavana keväänä uutisen julkaisemisen jälkeen vietettiin Someron Säästöpankin uuden konttorin avajaisia. Vuonna 1935 valmistunut rakennus palasi alkuperäiseen käyttöön.

Rakennuksen valmistumisesta tulee kuluneeksi 90 vuotta ja arkkitehti P. E. Blomstedtin syntymästä 125 vuotta. Juhlavuoden kunniaksi Someron Säästöpankki julkaisee tämän Pankkitalon tarinan, johon on koottu muistoja 90 vuoden ajalta.

Rakennuksen on suunnitellut arkkitehti P.E. Blomstedt ja hänen sukunsa haarat yltävät nykyiseen Säästöpankkiryhmään.

Paulin sisaren pojanpoikana ja Säästöpankkiliiton toimitusjohtajana olen tavattoman iloinen siitä, että tämä arvokas kiinteistö on jälleen palannut alkuperäiseen tarkoitukseensa säästöpankkikäyttöön. Suuri kiitos Someron Säästöpankille, joka on osallistunut rakennuksen korjaukseen ja modernisointiin historiallista perintöä kunnioittaen. Muutostöiden jälkeen pankkisalin sisustuksessa on pystytty säilyttämään alkuperäinen värikäs tunnelma.

Tämä on hyvä esimerkki siitä, miten säästöpankit ovat edistäneet yksilön ja yhteisön taloudellista hyvinvointia jo yli 200 vuoden ajan ja tekevät sitä edelleen.

KARRI ALAMERI

Säästöpankkiryhmän toimitusjohtaja vuosina 2022–2024

Kotkassa 9.7.2024

SÄÄSTÄJÄ

SÄÄSTÖPANKKIVÄEN

NUMERO 10-11

KÄYNNÄ MARRASKUU 1942

11 VUOSIKKERYÄ

10-11

1942

Säästöt Säästöpankkiin!

*Kansainvälinen Säästöpankkijärjestö (ISBI) perustettiin vuonna 1924 Milanossa. Kongressin päättymispäivää eli 31.10. alettiin viettää Kansainvälisenä Säästäväisyyspäivänä. Säästäväisyyspäivää ja -viikkoa vietetään Suomessa edelleen lokakuun lopussa.
Kuva: Someron Säästöpankki.*

JOHDANTO

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, jonka historia alkaa Turusta ja vuodesta 1822. Ensimmäinen tilitapahtuma kirjattiin noin puoli vuotta pankin perustamisen jälkeen, kun kauppaneuvos Gestrinin piikatyttö Hedvig Nyström talletti kuusi ruplaa tammikuun 4. päivänä vuonna 1823.

Turun Säästöpankin perustaminen teki tallettamisen ja lainanoton ensi kertaa mahdolliseksi tavalliselle kansalle. Neljäkymmentä vuotta myöhemmin säästöpankkien rinnalle tulivat yksityiset liikepankit, kun Suomen Yhdys-Pankki perustettiin. Kuluu viisitoista vuotta ja perustetaan Postisäästöpankki, on vuosi 1887.

Säästöpankkilaki tuli voimaan vuonna 1896 ja siinä määriteltiin säästöpankit yleisöltä talletuksia ottavaksi rahalaitokseksi. Säästöpankki ei voinut olla enää rajatun asiakaskunnan, esimerkiksi tehtaan työväen, säästökassa. Vuosisadan vaihteessa perustettiin suomenmielisten ”suomalaiset” säästöpankit ja hiukan myöhemmin myös työväenliikkeen ”työväen” säästöpankit.

1890-luvun alussa säästöpankkien markkinaosuus oli 30 prosenttia, liikepankkien 69 prosenttia ja Postisäästöpankin 1 prosentti.

Ennen 1900-luvun alkua säästöpankit saivat ottaa talletuksia vain yksityishenkilöiltä, eivät esimerkiksi kunnilta tai seurakunnilta. Tämä rajoitus poistui vuonna 1908.

Pankkitoiminnan vapauttamisen 1920-luvulla aloitti nopean kasvun eikä edes 1930-luvun alun pula-aika merkittävästi heikentänyt sitä.

Säästöpankkien lukumäärä oli suurimmillaan Suomessa vuonna 1939, jolloin niitä oli 485 kappaletta. Suomessa on tällä hetkellä 14 itsenäistä ja paikallista säästöpankkia. Näillä kaikilla on useita konttoreita, esimerkiksi Someron Säästöpankilla on yhteensä 12 konttoria: Pirkanmaalla, Kanta-Hämeessä, Varsinais-Suomessa, Kymenlaaksossa ja Uudellamaalla.

Sotien jälkeen, fuusioiden ja uuden rajan taakse jääneiden pankkien pakkofuusiointien vuoksi, Säästöpankkien määrä kääntyi laskuun. Palveluverkosto kuitenkin laajeni, sillä sivukonttoreita oli yhä enemmän.

Sodan aikana voimassa ollut rahoitustoiminnan tiukka sääntely jatkui aina 1980-luvulle asti. Lainan saamisen edellytyksenä oli pysyvä asiakassuhde ja pitkäaikainen ennakkosäästäminen.

Ennakkosäästäminen oli lainan ehtona vielä vuoteen 1987 saakka, jolloin Suomen Pankki luopui viimeisistä jäljellä olevista asunto- ja muita henkilöluottoja koskevista

ohjeista. Sitä ennen esimerkiksi asuntoluottoa sai olla ainoastaan 60 prosenttia asunnon hinnasta, joten etukäteissäästöjä piti olla 40 prosenttia. Muissa henkilöluotoissa lainasumma sai olla vain 50 prosenttia etukäteissäästöstä, eikä laina-aika saanut ylittää viittä vuotta.

Kriisivuodet

Rahoitusmarkkinoiden vapauttaminen merkitsi perinpohjaisia ja äkillisiä mullistuksia pankkien toimintaan. Sääntelyyn totuneet pankit joutuivat maailmaan, jossa korot vaihtelivat päivittäin ja vaihtelut olivat suuria. Samalla, kun varainhankinta oli markkinaehtoista, valtaosa lainakannasta oli edelleen sidottuna Suomen Pankin peruskorkoon. Pankit kuitenkin pitivät sääntelyn purkamisen mahdollisuuksia suurempina kuin uhkia.

1980-luvun lopulla yhteiskunta eli rahaillusioinnin vallassa. Pankkien antolainauksen vuosikasvu yltyi luonnottoman korkeaksi. Vuoden 1988 lopulla kasvuvauhti oli jo 30 prosenttia ja seuraavana vuonna vauhti jatkui. Talous ylikuumeni ja taustalla kummitteli jo vaihtotaseen heikkeneminen kansainvälisen kilpailukyvyyn laskun takia. BKT alkoi supistua jo vuonna 1990 kansainvälisen talouslaman yltäessä Suomeen.

Rahan saatavuus muuttui merkittävästi ja sitä sai käsit-

tämättömän helposti. Valuuttasääntelyn purkamisen seurauksena uskottiin, että rahaa on tarjolla rajattomasti. Enää ei vallinnut luottojen kroonista ylikysyntää ja pankeissa ryhdyttiin suorastaan tarjoamaan luottoja ja etsimään luottoasiakkaita.

Samalla pankkitoiminnan riskit moninkertaistuivat. Luottojen ylikysyntä ei enää automaattisesti karsinut huonoja asiakkaita ja siten eliminoinut luottotappioita. Päinvastoin, myös huonoille asiakkaille riitti tarjottavaa. Lisäksi pankkitoimintaan oli noussut muita uusia riskejä: nopeasti vaihteleva korko, markan ulkoisen arvon mahdolliset muutokset sekä likviditeettiriski. Kasvava osa varainhankinnasta oli lyhytaikaista markkinarahaa, kun taas antolainaus säilyi pitkäaikaisena.

Säästöpankeissakin elettiin siinä uskossa, että lainoja on myönnettävä niin paljon kuin rahoitus antaa myöten. Lopulta SKOP:n rahoitusasema ei kuitenkaan kestänyt liian suurten ja liian monien riskien samanaikaista realisoitumista ja Suomen Pankin oli otettava SKOP haltuunsa syyskuussa 1991. Samalla pääosa Säästöpankeista yhdistyi Suomen Säästöpankiksi.

Edellä kuvattu kehitys johti koko maata koskettavaan pankkikriisiin. Tärkeimmiksi tekijöiksi on arvioitu liian nopea rahoitusmarkkinoiden vapauttaminen,

epäonnistunut valuuttapolitiikka ja Neuvostoliiton romahdus. ”Huonoa pankkitoimintaa, huonoa politiikkaa, huonoa onnea.”

Yleinen arvio on, että Suomen Säästöpankki pilkottiin muiden pankkien aseman parantamiseksi ja suomalaisen pankkijärjestelmän pelastamiseksi. Kaikki suuret pankkiryhmittymät olivat ajautuneet taloudelliseen kriisiin. Koko pankkisektorin välittömät tulevaisuudennäkymät olivat synkät. Kevään ja kesän 1992 aikana muut pankit pystyivät kokoamaan rivinsä yhteen. Kriisistä tehtiin julkisuudessa ”säästöpankkikriisi”.

Säästöpankkien toiminta jatkuu

Kriisin jälkeen 40 Säästöpankkia jatkoi SSP:n ulkopuolella itsenäisinä pankkeina, joista Someron

Säästöpankki oli yksi. Osa säästöpankeista oli jo 1980-luvulla jättäytynyt pois pankkitoiminnan voimakkaaseen kasvattamiseen ja riskien lisäämiseen liittyvästä toiminnasta. Ne olivat jatkaneet säästöpankkiaatteen nojaavaa toimintatapaansa.

Säästöpankkien oma etujärjestö, Paikalliset Säästöpankit ry., perustettiin vuoden 1992 alussa. Lokakuussa 1993 säästöpankkitoimintaa jäi 80 kuntaan ja noin 20 vuotta myöhemmin säästöpankkikonttoreita oli jo yli 140 kunnassa. 1990-luvun koettelemuksista selvinneet Säästöpankit ovat kasvaneet Suomen neljänneksi suurimmaksi pankiksi asiakasmäärällä mitattuna. Säästöpankkiryhmän 200-vuotisjuhlavuoden käynnistyessä vuonna 2022 Säästöpankkeja oli 17 kappaletta.

*Sota-aikana pankit ikkunat peitettiin.
Kuva Jalmarin Lankinen, Kymenlaakson museo.*

KOTKAN SUOMALAINEN SÄÄSTÖPANKKI

Kotkan Suomalaisen Säästöpankin perustava kokous kutsuttiin koolle 16.3.1916. Pankin toiminta alkoi noin kuukautta myöhemmin huhtikuun 17. päivänä. Tällä nimellä toiminta jatkui vuoteen 1948 asti, jonka jälkeen pankin nimi muutettiin muotoon Kotkan Säästöpankki.

Säästöpankin ensimmäiseksi kamreeriksi vastahakoisesti ryhtynyt, talonomistaja Juho Helve, oli toimessa vain puolen viidettä kuukautta. Seuraavaksi kamreeriksi valittiin kauppias Topi Sigvart (myöh. Saramo).

Kotkan Suomalainen Säästöpankki toimi ensimmäiset vuodet vuokralla muutamassa eri osoitteessa, kunnes vuoden 1924 alussa päätettiin vuokrata Suomi-yhtiön konttorihuoneisto kalustoineen osoitteessa Kirkkokatu 14. Päätös oman talon hankkimisesta tehtiin noin vuotta myöhemmin, ja silloin ostettiin Kotkan Kauppa Oy:n omistama talo ja tontti Kirkkokatu 6:n ja Laivurinkatu 1:n kulmassa.

Säästöpankin liikehuoneiston tarpeita vastaavaa talon rakentamista oli ryhdytty suunnittelemaan kuitenkin jo vuonna 1925. Pöytäkirjassa 29. syyskuuta mainitaan, että eräältä arkkitehdiltä on hankittu luonnospöytä-

tukset vastaista tontin ja pankkihuoneiston rakennussuunnitelmaa varten. Kustannus- ja kannattavuussyistä rakentamista päätettiin lykätä.

Pulavuosien 1929-1933 jälkeen, maaliskuussa 1934, säästöpankin toimitusjohtaja kutsuu hallituksen koolle neuvottelemaan uuden toimistohuoneiston rakentamisesta ensi tilassa. Hallituksen kokouksessa oltiin yksimielisiä siitä, että oli tullut sopiva aika ruveta suunnittelemaan ja rakentamaan pankille uutta toimitaloa.

Säästöpankin uusi toimitalo valmistuu Kirkkokadun tontille vuonna 1935. Tätä uutta pankkitaloa aletaan kutsua nimellä Saramon Pankki, sillä toimitusjohtaja Saramo tunnettiin hyväsydämisenä ihmisenä, työssään ahertajana, isänmaanystävänä ja vilpittömänä, luotettavana toverina.

Uudessa pankkitalossa asusti myötätuntoisuuden ja hyvien voimien henki.

Topi Saramo kuoli työnsä ääreen oltuaan 23 vuotta Kotkan Suomalaisen Säästöpankin toimitusjohtaja. Saramo oli mennyt Elimäelle muutamaksi päiväksi lepäämään. Hän kuoli kirjoituspöydän äärellä, edesään säästöpankin hallituksen pöytäkirja, jota hän oli aikonut ryhtyä kirjoittamaan tammikuun 2. päivänä vuonna 1940.

Pankin seuraavaksi toimitus-

*Työpöydän ääressä toimitusjohtaja Eino Peltola vuonna 1950. Hän oli 36-vuotias aloittaessaan toimitusjohtajana ja palveli Kotkan Säästöpankkia eläkkeelle jäämiseen asti.
Kuva: A. G. Salonen, Kymenlaakson museo.*

johtajaksi valittiin yksimielisesti Viipurin Suomalaisen Säästöpankin kamreeri Eino Peltola. Hän otti tehtävän vastaan toukokuun 18. päivänä vuonna 1940. Pankin sisäiseen toimintaan

tulee uuden toimitusjohtajan mukana runsaasti suuren säästöpankin palveluksessa opittua ja sellaisessa työssä välttämätöntä tarkkuutta, täsmällisyyttä ja järjestelmällisyyttä.

PAULI E. BLOMSTEDT

Arkkitehti Yrjö Blomstedt, Pauli Blomstedtin isä, oli kuollessaan vain 41-vuotias. Perheessä oli neljä lasta ja vanhin poika, Pauli, oli tuolloin 12-vuotias.

Valmistuttuaan arkkitehdiksi Pauli Blomstedt työskenteli useissa eri arkkitehtitoimistoissa, muun muassa Armas Lindgrenin ja Bertel Jungin avustajana sekä 1920-luvun puolivälissä Helsingin kaupungin rakennuskonttorissa Gunnar Taucherin apulaisena. Silloin suunniteltiin asuintaloja Mäkelänkadun varrelle ja myös Helsingin Suomenkielistä Työväenopistoa. Työt allekirjoitti silloinen kaupunginarkkitehti Gunnar Taucher.

Vuonna 1926 Pauli perusti oman toimiston vaimonsa, arkkitehti Märta Blomstedtin kanssa.

Blomstedt seurasi tiiviisti kansainvälistä kehitystä, ja vaikka hänen uransa jäi lyhyeksi, ehti hänen arkkitehtuurinsa käydä läpi useita eri vaiheita. Blomstedtin päätöinä pidetään Helsinkiin 1920-luvulla rakennettuja pankkirakennuksia: Liittopankki ja Helsingin Suomalainen Säästöpankki. Ne edustavat klassismia. Aitoa funktionalismia ovat Kotkan Suomalainen Säästöpankki ja sodassa tuhoutunut ravintola - hotelli Pohjanhovi Rovaniemellä. Ekspressiivisempää suuntausta edustavat puolestaan toteutumaton suunnitelma Helsingin

Pauli E. Blomstedt, 01.08.1900, Jyväskylä - 03.11.1935, Helsinki. Kuva: Benita Pasasen albumi.

Kansanteatteriksi sekä 1938 valmistunut Kannonkosken kirkko. Blomstedtin suunnittelemat teräsputkihuonekalut olivat aikanaan huippumoderneja ja ovat nykyään suosittua keräilytavaraa.

Siirtyminen vähäeleisestä klassismista funktionalismiin ei käynyt aivan vaivattomasti. Siirtymävaiheesta on olemassa todella vauhdikkaita esityksiä, esimerkkinä P.E. Blomstedtin Kotkan kaupungintalon kilpailuehdotus ”Ruotsinsalmi”, joka on kuin valtava panssarilaiva korkeine tähystystorneineen ja signaalilippuneen.

UUSI PANKKITALO

On vuosi 1934 ja pula-aika selätetty. Kotkan Suomalaisen Säästöpankin toiminnan ulkonaisia edellytyksiä ryhdytään viivyttellemättä kohentamaan. Pankin hallitus saa kahdet piirustusluonnokset ja päätyy antamaan uuden pankkitalon rakennustyön arkkitehti Pauli Blomstedtille.

Valittujen piirustusten pohjalta aloitetaan toimitalon rakentaminen. Osittain kaksi- ja osittain kolmikerroksinen kiinteistö rakennetaan vain säästöpankin omaa tarvetta ajatellen. Urakkarjoukkoa saapuu kahdeksan kappaletta ja niiden summat vaihtelevat 1 420 800 markasta 2 489 000 markkaan. Rakennusmestari Oskari Huovisen tarjous on toiseksi huokein ja rakentaminen uskotaan yksimielisellä päätöksellä hänelle.

Rakennuksessa on kahden kerroksen korkuinen avara pankkisali, alakerroksessa toimitusjohtajan huone, virkailijain kahvihuone ja pieni keittiö sekä puku- ja pesuhuone. Toisessa kerroksessa oli tilava isäntäin kokoushuone. Ylimmässä eli kolmannessa kerroksessa sijaitsi toimitusjohtajan asunto. Kaikki rakennuksen välipohjat tukevat ulkoseiniin, joten väliseinät eivät ole kantavia.

Arkkitehti Blomstedt oli suunnitellut myös pankin sisustustyöt. E. Huhdan Puusepäntehdas

Hämeenlinnassa toteutti sisustustyöt Blomstedtin piirustustensa mukaan. Säästöpankin vanhat huonekalut lahjoitettiin Kotkan Suojeluskunnalle.

Pankkirakennuksen katujulkisivua jäsentävät suuret teräslasipinnat sisäänkäynnin yhteydessä ja portaan kohdalla. Sisäänkäynnin sininen kaakelipinta on rakennukselle tunnusomainen ja sitä korostaa teräsoviainen ja -ikkunoiden sininen väri. Julkisivun kaakelit hankittiin Turun Kaakelitehdas osakeyhtiöltä. Teräksiset ovet ja ikkunat toimitti Aktiebolaget Crichton-Vulcan Osakeyhtiö Turusta. Puuikkunat ja -ovet tilattiin Lahden Pyörä- ja Puuteollisuus osakeyhtiöltä.

Rakennuksen katolle tilattiin koko rakennuksen levyinen valokilpi OY Suomi Neon -liikkeestä. Säästöpankin valokilpi täydensi vaikutelmaa uudenaikaisesta liikerakennuksesta. Se korostuu perusilmeeltään sileäksi rapattussa julkisivussa.

Myöhemmin, vuoden 1950 aikana, säästöpankin pankkisaliin hankittiin taiteilija Göran Hongellin suunnittelemat ja Karhulan Lasitehtaan valmistamat ikkunalasit. Lasit sijoitettiin kolmeen ryhmään, kunkin koko oli 280 x 180cm. Lasien kuvat esittivät Kotkan teollisuuden, sataman ja kaupungin keskustan näkymiä.

*Ylläkuva koko tontin
rakennussuunnitelma.*

*P. E. Blomstedtin
luonnossuunnitelma Kotkan
Suomalaisen Säästöpankin
tontin uudisrakentamiseksi
sisälsi aluksi modernin liiketalon,
hotellin ja asuinkerrostalon.*

*Rakennuskompleksista
toteutui lopulta melko
pienimittakaavainen,
kolmikerroksinen pankkitalo.*

*Kuva: Suomen
arkkitehtuurimuseo.*

Suomalainen
SÄÄSTÖPANKKI

KOTKAN SUOMALAINEN SÄÄSTÖPANKKI

TE AINA HYVÄLLÄ TUULELLA
ANNE EDULLISESTI ●STOK-
SENNE
KOTKAN RAUTA A.B.-STÄ.
●ALLTID PÅ GOTT HUMÖR
FORMANLIGA INKÖP HOS

Alun perin pankkitalossa oli kolme asuntoa: kolmannen kerroksen pankinjohtajan asunto sekä toisen kerroksen talonmiehen asunto ja vahtimestarin asunto. Vahtimestarin asunto muutettiin pankin sosiaalituloiksi vuonna 1957.

Pankinjohtajan asunnossa asui ensimmäisenä Saramon perhe vaihtuvine kotiapulaisineen vuosina 1935-1940. Seuraavaksi asuntoon muutti keväällä 1940 pankinjohtaja Eino Peltola perheineen. he viihtyivät asunnossa noin 20 vuotta. Sotavuosien aikana Peltolan perheellä oli myös runsaasti vaihtuvia "alivuokralaisia" mm. arkkitehti Erkki Illukka. Kotkan kaupunginjohtaja Martti Viitanen asui talossa perheineen vuosina 1961-1967. Viitaset muuttivat Vaasaan, jonne Martti Viitanen siirtyi läänin maaherraksi. Diplomi-insinööri Timo Oksasen perhe oli pankinjohtajan asunnon viimeinen asukas vuosina 1968-1974. Tämän jälkeen entinen pankinjohtajan asunto muutettiin toimistotiloiksi. Kuva Kymenlaakson museo.

Tämä kuva on muistaakseni otettu samana vuonna, kun aloitin työt Kotkan Säästöpankissa, muistelee Leena Holtari. Oikealla reunimmaisena pankinjohtaja Eino Peltola ja vasemmalla maisteri Erkki ”Eki” Petterson, konttorinjohtaja. Viides nainen oikealta on Liisa Penttilä. Hän tuli pankin palvelukseen vuonna 1944, eteni ensin kirjanpitäjäksi, sitten toimistopäälliköksi ja vuodesta 1960 lähtien toimi kamreerina. Kuva: A. G. Salonen, Kymenlaakson museo.

PANKIN VÄKEÄ

Aloitin kassaneitinä Kotkan Säästöpankissa vuonna 1954, kun tili-pussien jakaminen työpaikoilla loppui. Palkka pankkiin -järjestelmä käynnistyi Säästöpankeista 1940–1950-lukujen taitteessa. Tällöin pankkiin palkattiin lisää työntekijöitä hoitamaan kassapalveluita. Asiakkaat jonottivat kassoille, vuoronumeroita ei ollut käytössä ja pankit olivat avoimena maanantaista perjantaihin. Virkailija teki merkinnät säästökirjaan käsin mustekynällä,

myöhemmin käyttöön tulivat kuulakärkikynät.

Sain 39-vuotiaana pääkassan tehtävän hoitaakseni, kun edeltäjäni sairastui. Turvajärjestelyt eivät olleet 1950-luvulla mutkikkaita, minä vein holvin avaimet yöksi kotiin. Aamulla avasin holvin ja työt alkoivat.

Suomen pankista haettiin konttoriin rahaa kävellen, urheilukassia kantaen. Tämä tehtävä oli uskottu ”pikkupiikojen” ja vahtimestarin vastuulle.

Maksuvälineet pakattiin kirjekuoreen ja vahtimestari kävi

Liisa Penttilän sisar Rauni Penttilä oli käsityönopeettaja ja hän suunnitteli pankin työasut. Ne valmistettiin pankin naapuritalossa sijainneessa Pottosen lyhyttavaraliikkeessä. Leningit olivat siniharmaata kangasta ja irrotettavat kaulukset silkkikankaasta. Kuvassa Leena Holtari alarivi, toinen oikealta. Kuva: Leena Holtarin albumi.

vaihtamassa ne Suomen Pankissa arkipäivinä kello 14:00-15:00 välisenä aikana.

Meidän aikaan pankkivirkailijoiden tuli olla neiti-ihmisiä. Mikäli neiti avioitui, hän joutui eroamaan pankin palveluksesta. Pankinjohtaja Peltola päivitteli toisinaan, että miten eräs Viiipurin konttorin pankkivirkailija saattoi mennä naimisiin työttömän työmiehen kanssa. Hänestä oli käsittämätöntä, että neiti luopui hienosta työpaikasta.

Pankin henkilökunta oli kuin yhtä perhettä. Pomoni, kamreeri

Liisa Penttilä, lähetti meille posti-kortteja ulkomaanmatkoiltaan ja kutsui meitä kotiinsa vierailulle. Helsingin-matkalta hän palasi usein Fazerin leivoslaatikon kera.

Pankki oli hyvä työpaikka. Palkan lisäksi saatiin päivittäin ruoka, mittojen mukaan valmistetut työvaatteet sekä koulutusta. 50-luvulla oli niin hyvä henki eri pankkien kesken, että vietimme yhdessä pikkujoulua Kotkan Klubilla. Jatkot olivat usein säästöpankissa, peitettiin vain torinpuolet lasiovet ja juhla jatkui.

Meillä oli hauskoja teatteri-

Työasujen lisäksi pankkineidit saivat käydä kerran viikossa kampaajalla "ottamassa kampauksen". Kuvassa keskustelevat pankinjohtaja Peltola ja Leena Holtari.

Kuva: Leena Holtarin albumi.

retkiä ja muuta vapaa-ajan toimintaa. Kesäisin kävimme Kuorsalon saarella Säästöpankkiyhdistyksen omistamalla mökillä. Kotkan Säästöpankki rakennutti edustuskäyttöön mökin Saariselälle. Pääkassana minä maksoin kaikki rakentamiseen sekä muihin hankintoihin liittyvät laskut ja tiesin tarkalleen

mitä mökissä on vaikken koskaan käynyt mökissä. Säästöpankkien henkilökuntien Lapin hiihtolomat mahdollisti virkailijaliitto, edustusmökille ei henkilökunnalle ollut pääsyä.

LEENA HOLTARI

pääkassanhoitaja,
Kotkan Säästöpankki 1954–1993

Työurani Säästöpankissa alkoi vuonna 1958. Pääsin juoksutyttöksi, sillä olin vasta 16-vuotias. Meillä ”pikkutyttöillä” oli monenlaisia tehtäviä hoidettavana. Siivooja oli aamulla laittanut puuron kypsymään haudekattilaan ja me tytöt haimme kauppahallista leipää ja leikkeleitä puuron kera nautittavaksi. Kahvinkeittoakin oli muistaakseni meidän hommia.

Uuden vuoden aattona tehtiin töitä yötä myöten. Korot laskettiin tileihin manuaalisesti ja kirjaukset tehtiin käsin. Kauptunkilaiset kokoontuivat torille juhlistamaan vuoden vaihtumista, siellä oli puheita, laulua ja pauketta. Pankin ulko-ovelta avautui näkymä torille, joten laitoimme juhlavalaistuksen pankkisaliin. Asetimme ulko-ovelta holviin asti, koko käytävän mittaisen kynttilärivistön tuomaan juhlamieltä.

Joulukuussa 1960 valmistuivat Kotkan Säästöpankin liikekeskuksen uudet toimitilat. Juoksutytön pikkuhommani vaihtuivat kassa-apulaisen työhön ja viihdyin pankissa koko työurani. Pankin 60-vuotis syntymäpäivää juhlittiin vuonna 1976. Samuli Purho aloitti Kotkan Säästöpankin johtajana samana vuonna kuin minä juoksutyttönä. Pankin syntymäpäivän aikaan Eino Peltola oli jo eläkkeellä ja Purho oli edennyt pankin toimitusjohtajaksi.

MARJA KALVE

kassanhoitaja,

Kotkan Säästöpankki 1958–1994

*Näkymä pankkisalista vuonna 1949.
Kuva A.G Salonen, Kymenlaakson museo.*

Someron Säästöpankki

a		Panot, otot ja korot		mk		Kuittaus	
1961	8	Pans. lausumien	Säästö	106 873			
				4200			
	18	Pans.	Säästö	111 028			
				2240			
	31	korot	Säästö	113 318			
				4668			
1962	7	Pans. lausumien	Säästö	117 986			
				4200			
	5	Pans.	Säästö	122 186			
				1100			
	17	Alto. kymmeneen	Säästö	123 286			
		intalle		10 m			
	8	Pans.	Säästö	113 286			
				4200			
			Säästö	117 986			

Pankkitoiminnan alkuaikoina tilitapahtumat kirjattiin mustekynää käyttäen pankkikirjoihin. Kuva Someron Säästöpankki.

RAHATOIMISTON AIKA

Rahatoimikamarit hoitivat 1880-luvun alussa kaupunkien omaisuutta ja raha-asioita kuten verojen kannon, maksujen suorittamiset ja talousarvion laatimisen. Joissakin kaupungeissa perustettiin kamarien alaisuuteen rahatoimikonttoreita, joiden vastuulle saatettiin siirtää raha-asioiden käytännön toimet. 1930-luvulla rahatoimikamarit lakkautettiin ja niiden tehtävät siirtyivät kaupunginhallitukselle ja sen alaiselle rahatoimistolle. Verojen kantajaksi perustettiin verotoimisto.

Lähes 50 vuoden ajan Kotkan kaupungin rahatoimisto palveli taloushallintoyksikkönä kuntalaisia sekä kaupungin hallintoa kaupungintalon naapurissa, entisessä pankin kiinteistössä.

Rahatoimiston tehtäväkenttä oli hyvin laaja. Toimiston tehtävänä oli muun muassa valmistella kaupunginvaltuustolle kaupungin talousarvio, tilinpäätökset, arviointikertomukset sekä tilintarkastusaineistot, suunnitella kaupunkistrategiat sekä tarjota kassapalvelut kuntalaisille. Yhden tehtäväkokonaisuuden muodostivat kassavirtatoiminnot: kaupungin varojen sijoitustoiminta, lainasalkun hallinta, tytäryhtiöiden lainanhaku ja takauspalvelut. Kirjanpito sekä laskentatoimi liittyivät oleellisesti rahatoimiston tehtäviin kuten

Funktionalismi ja 1990-luku kohtaavat rahoitusjohtajan työhuoneessa. Kuva Hannu Tuitun albumi.

vakuutustoiminta.

Rahatoimiston vastuulistaan oli niin ikään merkitty IT-asioiden eli tietotekniikkaan liittyvien asioiden hoito. Suomi liittyi EU:n jäseneksi 1. tammikuuta vuonna 1995, joten EU-asioiden koordinoitakin sovitetiin rahatoimiston tehtävälistaan.

RAHATOIMISTON VÄKEÄ

Toimin rahoitusjohtajana rahatoimistossa vuosina 2003-2013. Jätin jälkeni funkkitalon historiaan olemalla viimeinen rahoitusjohtaja, joka työskenteli suojellussa pankkitalossa. Rahatoimistossa työskenteli alkuaikoina noin 30 henkilöä, ja sittemmin organisaatiouudistusten seurauksena loppuajana noin

10-15 henkilöä eri rahoituspalvelutehtävissä. Rahatoimisto palveli koko Kotkan kaupunkikonsernia, mukaan lukien noin 12 kaupungin tytäryhtiötä.

Entinen pankkisali loi oivat puitteet kaupungin rahatoimen ja muiden rahatoimiston asioiden hoidolle. Saimme usein vastaanottaa kansainvälisiä vieraita, erityisesti arkkitehtipiskelijät ja tutkimusryhmät olivat kiinnostuneita modernista rakennuksesta.

Toimistomme laajasta tehtäväkirjosta nousee mieleeni muutamia tapahtumia. Keräsimme viikoittain kaupungin pysäköintimittareista niihin kertyneet kolikot ja lähetimme ne turvatoimin varustettuna kuriirikuljetuksella Lappeenrannan rahoitusyksikköön. Sieltä rahat tilitettiin kaupungin kassaan. Yhdessä lähetyksessä saattoi olla kerrallaan jopa 100 kiloa kolikoita.

Muistelen, että yksikössä oli runsaasti erilaisia henkilöstönimikkeitä. Mieleeni palautuvat esimerkiksi rahoituspäällikkö, kassapäällikkö, kassanhoitaja, useita kirjanpitäjiä sekä toimistosuhteereita, lisäksi laskentasuhteeri, riskienhallintasuhteeri, myöhemmin vielä yhteyspäällikkö, kehittämisspäällikkö ja hankintasuhteeri.

Rahatoimiston toiminta edellytti laajaa pankkiverkostoa sekä paikallisesti että valtakunnallisesti. Esimerkiksi lainanhaut kilpailutettiin useiden pankkien

välillä ja edullisin valittiin - usein tytäryhtiölainoina. Paikallisiin pankkeihin oli lähes päivittäiset yhteydet.

Kuriositeettina haluan kertoa vielä "mustasta maanantaista" syyskuussa 2008, jolloin Lehman Brothers meni konkurssiin ja aiheutti maailmanlaajuisen ns. Subprime-kriisin. Ennen rahoituksen romahtamista, edellisenä torstaina, istuin Rahatoimistossa nykyisen ulkoministeri Elina Valtosen kanssa, joka toimi silloin Royal Bank of Scotlandin maajohtajana. Pohdimme suuren lainasalkun suojaustoimenpiteitä mahdollisilta tulevilta korko- ja muilta vaurioilta. Päädyimme ratkaisuun, että Rahatoimisto ottaa noin 100 miljoonan euron ns. koronvaihtosopimuksen ko. pankista. Näin saimme suojattua muun muassa noin 250 miljoonan euron silloisen Kotkan kaupungin lainasalkun. Ratkaisu tuotti myöhemmin useana vuonna miljoonia euroja Kotkan kassaan, kiitos oikeiden suojaustoimenpiteiden.

Toimenkuvaani sisältyi myös 10 vuoden ajan Kotkan kaupungin tutkimusrahaston johtaminen. Minulla oli erinomaiset yhteydet Suomen tutkimusmaailmaan, koska olin väitellyt hallintotieteen tohtoriksi vuonna 1994. Sittenmin pätevyädyin vielä Tampereen ja Lappeenrannan yliopistojen dosentiksi. Tuona 10 vuoden aikana valmistelin

ja vein päätettäväksi apurahoja yhteensä noin 600 opiskelijalle ja tutkijalle väitös- ja lisensiaattitöihin, maisteri- ja diplominsinööritöihin sekä ammattikorkeakoulujen päättötöihin.

Sittemmin tutkimusrahasto lakkautettiin valtuuston toimesta. Ohjasin ja tutoroin tuona aikana myös monia opiskelijoita aihevalinnoissa ja tutkimusten hyödynnettävyydessä Kotkalle.

Rahatoimisto sulautettiin palvelujen ja henkilöstön osalta kaupungintalon talousyksikköön sekä kaupungin perustamille laskentapalvelujen tytäryhtiöille vuonna 2014. Tähän päättyi rahatoimiston vuonna 1879 alkanut tarina.

Uudistusten myötä muun muassa palkka-asiat ja kirjanpitytöet siirtyivät eri laskentayhtiöihin.

HANNU TUITTU

rahatoimiston rahoitusjohtaja
2003–2013
Doc., Dr. (Adm)

*Hannu Tuittu työskenteli rahatoimiston viimeisenä rahoitusjohtajana.
Kuva: Hannu Tuitun albumi.*

Työpaikkani vaihtui Karhulan kauppalan kirjanpito-osastolta Kotkan kaupungin kirjanpito-osastolle vuonna 1977. Virkamieshallituksen toteuttamassa kolmen kunnan pakkoliitoksessa Karhulan kauppa, Kymin kunta ja Karhula-Kymin sairaalakuntaliitto yhdistettiin Kotkan kaupunkiin. Tämä liitos oli katkeera takaisku karhulalaisille ja kymiläisille.

Kotkan kaupungin rahatoimisto sijaitsi Kirkkokatu kuudessa ja sinne me siirretyt työntekijät kotiuduimme sujuvasti. Kotkan kolmihenkinen kirjanpitiimi sai viiden hengen vahvistuksen ja yhteistyön rakentumista helpotti kirjanpitolaki, joka määritteli töiden kulkua.

Kirjanpito-osastolla oli käytössä ATK-avusteinen kirjanpito-ohjelma. Kirjaukset näpyteltiin koneelle, raportit tulostettiin Espoon Kilossa Kunnallistiedon laitteilla kuukausittain ja sitten me jaoimme ne hallintokunnille. Kunnallistieto Oy oli 300:n Suomen kunnan vuonna 1972 perustama tietokeskus.

Kirjanpito-osasto sijaitsi funkkitalon kolmannessa kerroksessa. Työtilojen viihtyisyyttä lisäsi torin puoleisella seinällä oleva pitkä parveke ja lisäksi siihen aikaan oli vielä sisäpihan puolella kattoterassi. Työhuoneen ikkunoista saattoi vilkaista torielämää ja keväisin sai parvekkeella ihailta vaahteroiden kukkivia latvuksia.

Kuvassa keskellä keltaiset ruusut kädessä Karhulan kauppalan pääkirjanpitäjä Helmi Kauppila, joka siirtyi rahatoimistoon kuntaliitoksen yhteydessä. Kuva 1980-luvun alkupuolelta. Pirjo Tuokon albumi.

Vuosien kuluessa rakennuksen sisätiloissa tapahtui erilaisia muutoksia. Kaupunki perusti 1980-luvun alussa ATK-osaston ja sen valtaville laitteille tarvittiin oma tila. Sisäpihan päädyssä, toisessa kerroksessa sijaitseva, entinen talonmiehen asunto muutettiin ATK-huoneeksi. Viimeiset asukkaat olivat jättäneet talonmiehen asunnon edellisenä vuonna. Henkilökunnan kahvihuone sijaitsi ATK-huoneen seinän takana. Kahvihuonekin uudistui, purettiin pieni varasto-tila ja osa keittiötä. Näiden tilalle rakennettiin lasiseinäinen, ilmastoitu tupakointikoppi. Kamreerin mielestä tila oli aivan liian hieno tupakoitsijoille, joten siitä tuli neuvotteluhuone, jossa ei saanut tupakoida. Funkkis-talon ympäristö muuttui 90-

luvulla, kun sen ympäriltä purettiin vanhat puutalot ja rakennettiin Valtion virastotalo. Rakennus valmistui vuonna 1994 ja sen suunnitteli naisarkkitehti Kaarina Löfström.

Rahatoimistossa riitti asiakkaita, joskus jopa tungokseen asti. Meille työntekijöille Kirkkokatu 6 oli ihmisläheinen työpaikka, kaunis rakennus oli täynnä viehättäviä yksityiskohtia. Yhteishenkeä lujittivat säännöllisesti järjestetyt tilaisuudet työajan ulkopuolella. Eläkkeelle lähtijöille järjestettiin aina yllätyksiä ja hupia, toisinaan yhteistyökumppanit, pankit ja vakuutusyhtiöt, kutsuivat vierailulle tiloihinsa ja aina vietettiin pikkujoulut.

PIRJO TUOKKO
rahatoimisto kirjanpitäjä
1977–1993

Kamreeri Tiihonen jää eläkkeelle. Pirjo Tuokko ovensuussa ja suunnittelupäällikkö Seppo Salonen onnittelemassa. Kuva 1980-luvun alkupuolelta. Pirjo Tuokon albumi.

Epävirallisessa, kolmannen kerroksen, kattopuutarhassa rahatoimiston työntekijöitä. Pirjo Tuokko ensimmäinen oikealla. Kuva 1980-luvun alkupuolelta. Pirjo Tuokon albumi.

Pankkitalossa oli kiva tunnelma ja siellä vallinnut hyvä yhteishenki on erityisesti jäänyt mieleen. Meitä pankkialissa työskenteleviä häiritsi vain yksi asia. Korkeassa salissa kaikui. Äänitase nousi etenkin silloin, kun asioimaan tulleiden äitien mukana olleet lapset innostuivat kaiusta ja aloittivat äänitestaukset.

Elävästi muistan yhä, kun pankkilaiset lakkoilivat vuoden 1990 alussa. Tammikuussa alkoi maksuvälityssaarto ja sen jatkoksi helmikuussa kolmen viikon pankkilakko. Rahaliikenne oli täysin sekaisin, sillä silloin ei vielä ollut nettipankkia, ei edes laskujen maksuautomaatteja. Laskuja ei voinut maksaa ja palkkoja maksettiin käteisellä rahalla eli työpaikoilla jaettiin tilipusseja. Aseistetut vartijat hakivat pankista tarvittavan rahamäärän ja me rahatoimistossa pussitimme palkkoja koko viikonlopun ajan. Tilipussit toimitettiin edelleen ko. hallintokuntaan, jossa ne jaettiin edelleen palkansaajille. Tarkkana sai olla, yhtään penniä ei saanut jäädä yli.

Rahatoimiston kyltti talon seinässä erehdytti aika ajoin matkailijoita luulemaan meitä pankiksi. Ulkomaalaiset halusivat vaihtaa rahaa, eikä aina ei löytynyt yhteistä kieltä asian selvittämiseen. Ratkaisimme kieliongelman ottamalla puhelinluettelon kartasta kopion ja merkitsimme siihen pankkien sijainnit.

Annoimme kartan pankin etsijälle ja näytimme merkittyjä kohtia ”bank”.

Funkkitalossa kävi paljon kansainvälisiä arkkitehtiryhmiä. Turisteja varten meillä oli vieraskirja, johon vieraat saivat laittaa nimensä. Missähän tallessa vieraskirja lienee nyt.

Arkkitehdit kerääntyivät yleensä keskellä pankkialia ja katsoivat kohti toiseen kerrokseen johtavaa pyöreää porrasrakennelmaa. Se muodosti yhdessä välikerroksen seinän alaosan kanssa ”ristikkoaiheen”. Hämmästyttä herätti miksi arkkitehti oli piirtänyt ristin pankkialiin.

JAANA HÄKKINEN

rahatoimisto

kassapalvelut 1989–2014

Rahatoimiston aikaan asiakaspalvelutiski oli L- kirjaimen muotoinen. Vuosina 1993-1994 pankkirakennus peruskorjattiin ja pankkialia entisöitiin lähes alkuperäiseen asuunsa. Peruskorjauksen yhteydessä mm. asiakaspalvelutiski palautettiin alkuperäiseen muotoonsa.

Kirsti Paananen ja Kyllikki Ilomaa jäävät eläkkeelle. Kamreeri Hannu Horto luovuttaa lahjoja. Kuva: Pirjo Tuokon albumi.

Alkuperäiset Blomstedtin suunnittelemat seinävalaisimet vaihtuivat rahatoimiston aikana kuvan valaisimiin. Kuva 1980-luvun alkupuolelta. Pirjo Tuokon albumi.

SOMERON SÄÄSTÖPANKKI

Someron Säästöpankin nimi kirjoitettiin ensimmäisen kerran vuonna 1875. Pankin perustamiseen liittyviin asioihin, kuten sääntöjen laatimiseen ja hyväksymiseen kuului kaikkiaan viisi vuotta. Keisarillinen senaatti antoi vahvistuksen säännöille 9.4.1880 ja Someron Säästöpankin ensimmäinen virallinen pankkipäivä oli 25.10.1880.

Pankin ensimmäisissä säännöissä oli keskeistä säästäväisyyden edistäminen, ja se on edelleen säästöpankin päätarkoitus. Tämä asia on kirjattu Säästöpankkilakiin, jonka ensimmäisessä pykälässä lukee: Säästöpankki on talletuspankki, jonka erityistarkoituksena on säästämisen edistäminen. Säästöpankki on aina ollut koko kansan pankki, joka kannustaa säästämään hyvän päivän varalle.

Someron Säästöpankin ensimmäisen talletuksen, 300 markkaa, teki rouva Helene Löfgren. Kaikkiaan 14 asiakkaan talletuksista kertyi yhteensä 800 markan pääoma. Koko ensimmäisen päivän talletuskanta annettiin lainaksi kartanonomistaja Karl de Pontille.

Someron Säästöpankki on pysynyt kovissakin tuulissa itsenäisenä säästöpankkina. Pankin pitkään historiaan mahtuu paljon: Suomi on itsenäistynyt,

sotien jälkeen maa on rakennettu uudelleen, hyvinvointi on kasvanut ja olemme nykyään maailman onnellisin kansa.

Someron Säästöpankki laajeni 1990-luvun alkupuoliskolla Somerolta naapuri- ja lähikuntiin perustaen konttorit Saloon, Forssaan, Perniöön ja Urjalaan. 30 vuotta myöhemmin laajeneminen jatkui jälleen. Täysin uudenaikaisessa maailmantilanteessa, koronavuonna 2020, avattiin Kemiönsaaren, Loviisan ja Akaan konttorit. Vuonna 2021 oli vuorossa Kotkan konttorin avaaminen. Seuraavana vuonna avattiin Marttila ja vuonna 2023 Turku ja Loimaa. Keväällä 2024 Kotkan uuden konttorin mittava remontti valmistui.

Someron Säästöpankki toimii 130 työntekijän voimin 12 konttorissa, 11 kunnassa, viidessä maakunnassa – yhdessä pankissa. Päätökset tehdään konttoripaikkakunnilla paikallisesti. Someron Säästöpankki on tarpeeksi suuri rahoittamaan suuretkin investoinnit sekä tarpeeksi pieni, jotta jokainen asiakas on pankille suuri. Someron Säästöpankissa asiakas valitsee palvelukanavan, se ei ole automaattisesti itsepalvelukanava. Konttoreiden ovet ovat avoinna aamusta iltapäivään. Kattavat digipalvelut palvelevat vuorokauden kaikkina aikoina.

SOMERON SÄÄSTÖPANKIN VÄKEÄ

Avasimme Someron Säästöpankin konttorin ensin liikekeskus Pasaatissa, sillä emme löytäneet pankkitoimintaan hyvin soveltuvia tiloja. Etsimme pitkään tiloja Kotkasta ja lopulta saimme vinkin, että Kotkan entinen rahatoimisto voisi olla etsimämme tila. Otimme yhteyttä Kotkan kaupungin kiinteistöpalveluun ja aloitimme neuvottelut. Pitkät neuvottelut johtivat lopulta tulokseen, josta olen iloinen ja ylpeä.

Projekti on ollut muutaman vuoden mittainen, alkaen neuvotteluista, jotka johtivat sopimukseen sekä talon korjaus- ja rakennustöihin ja päättyivät lopulta muuttoon Pasaatista Kirkkokatu 6:een. Funkkispankin tiloista saatiin muutos- ja korjaustöiden jälkeen eheä kokonaisuus. Käytännön asiat toimivat hyvin ja silti lopputuloksena on luonnollinen vaikutelma. Muutokset on tehty niin, ettei niitä huomaa. Meille oli alusta alkaen selvää, että on tärkeää vaalia funkkistalon henkeä. Henkilökunnalla on nyt käytössään ergonomisesti suunnitellut ja viihtyisät työtilat, jotka lisäävät työviihtyvyyttä ja -tyytyväisyyttä. Huolellisella ennakkosuunnittelulla ja eri osapuolien ammattitaitoisella yhteistyöllä saatiin aikaan lopputulos, jossa voi

tuntea pankin 30-luvun hengen. Säästöpankki on ollut aina mukana rakentamassa suomalaisten yhteisöjen ja yksilöiden hyvinvointia. Someron Säästöpankin asettuminen funkkistaloon on aate- ja arvomaailmamme mukainen vastuullisuus- ja kulttuuriteko.

Olemme saaneet kotkalaisilta ilahtunutta palautetta siitä, että torin ympäristöön tulee lisää elämää. Tori on kaupungin sykkivä sydän ja sen elävänä pitäminen on elintärkeää. Kotkan toria ympäröivät usean eri aikakauden upeat rakennukset ja olen iloinen, että Someron Säästöpankki asettuu osaksi tätä yhteisöä.

PETRI SIVIRANTA

Someron Säästöpankki,
toimitusjohtaja

Kuva: Someron Säästöpankki.

Pakko myöntää, että päästesäni ensimmäisen kerran tutustumaan pankkitalon sisätiloihin, mykistysin. Ulospäin vaatimattoman näköinen rakennus yllätti hienoilla yksityiskohdilla. Osallistuin projektiin jo heti alkuvaiheessa, kun Someron Säästöpankin työryhmä kävi tutustumassa kiinteistöön. Kaikki paikalla olleet henkilöt olivat samaa mieltä siitä, että rakennus on suurenmoisen hieno ja tarjoaa valtavat mahdollisuudet. Samalla ymmärsimme, että jos haluamme pankin Kotkan konttorin tähän historialliseen kiinteistöön, siitä tulee erittäin haastava ja työläs projekti.

Ennen korjaustöiden aloittamista kiinteistöä tehtiin rakennushistoriaselvitys, josta saimme olennaisia perustietoja muutostöille. Pankkitalon korjaus- ja muutostyöt toteutettiin yhteistyössä rakennuksen omistajan Kotkan kaupungin kanssa. Töiden alkuvaiheessa saimme myös asiantuntija-apua Kymenlaakson museolta, sillä halusimme kunnioittaa pankkitalon arkkitehtuurisia ja kulttuurihistoriallisia arvoja.

Nykyaikana pankkitoiminta edellyttää yksityisyyttä ja monenlaista tekniikkaa. Hankalinta olikin nykytekniikan tuominen rakennukseen siten, että se näkyy mahdollisimman vähän ja rakennuksen henki säilyy. Välttämättömiä muutostöitä olivat

muun muassa sähköjen sekä tilojen ilmanvaihdon uusiminen ja jäähdytysjärjestelmän rakentaminen.

Olen tosi tyytyväinen lopputulokseen. Mielestäni uuden ja vanhan liitto toimii hienosti, onnistuimme tuomaan nykytekniikan rakennukseen huomaamattomasti.

Tuttu näky tervehtii edelleen pankkiin tulijaa -ruudullinen kumimatto lattiassa ja sininen kiiltomaalattu seinä ovat alkuperäisen suunnitelman mukaisia ja peräisin 90-luvun peruskorjauksesta. Uskomaton yhteensattuma, että arkkitehti P.E. Blomstedt on 30-luvulla valinnut seinän väriksi Someron Säästöpankin värimaailman. Lisäksi pankkisalin ikkunoissa ovat yhä taiteilija Göran Hongellin 1950-luvun alussa suunnitellemat ja Karhulan lasitehtaan valmistamat etsatut ikkunalasit, joissa kuvataan Kotkan teollisuuden, sataman ja kaupungin keskustan näkymiä. Vanhat kalusteet ja sisustuselementit, joille ei ollut käyttöä varastoitiin kiinteistön alakertaan.

Yhteistyö Kotkan kaupungin ja Kymenlaakson museon kanssa sujui erinomaisesti ja saimme viettää pankin avajaisia suunnitellusti 4. huhtikuuta vuonna 2024. Aloitimme remontin edellisen vuoden syyskuussa ja vaikka rakennustyöt viivästyivät hie- man, pääsimme ajoissa maaliin.

Tosin aikataulussa oli huomioitu mahdolliset viivästyksset.

Onnistuimme herättämään pankkitalon henkiin, kiitosta on tullut niin asiakkailta kuin henkilökunnalta. Avajaispäivänä pankkiin kävi tutustumassa noin 800 Kotkan ja lähialueiden asukasta. Viime talven vietin Kotkassa, eikä aika ei mennyt hukkaan. Tuli hieno pankki.

TOMMI HIRSIMÄKI

Someron Säästöpankki,
kiinteistöpäällikkö

Kuva: Someron Säästöpankki.

Aloitin työt Someron Säästöpankin rahoitusasiantuntijana keväällä 2021, kun pankki avasi konttorin liikekeskus Pasaatissa. Alusta alkaen oli tiedossa, että toimitila on väliaikainen ja liike-tilaa etsitään. Pitkän etsinnän jälkeen löytyi lopulta kotkalaisille tuttu rakennus torin laidalta.

Remontin aikana vierailimme tiimin kanssa säännöllisesti pankkitalossa seuraamassa muutostöiden etenemistä. Tuntui, että jokaisella käyntikerralla oli paljon uutta nähtävää. Saimme myös vaikuttaa erilaisiin työtila- ja sisustusratkaisuihin niin, että yleensä saimme nähtäväksi muutaman ehdotuksen kyseessä olevasta asiasta. Yhdessä sitten valitsimme sen vaihtoehdon, joka oli kaikkien mielestä sopivin. Tuntui hienolle olla mukana vaikuttamassa uusiin työtiloihin.

Puolen vuoden jälkeen tuntuu edelleen upealle ja vähän uskomattomallekin, että saamme työskennellä näin viihtyisässä ja tavallaan kodikkaassa ympäristössä. Kahden kerroksen elämä aiheuttaa toisinaan pientä vaikeutta, mutta se on mitätöntä kokonaisuutta ajatellen. Olemme ylpeitä siitä, että saamme tehdä töitä tässä talossa.

Avajaispäivänä odotimme jännittyneinä ovien avaamista ja hämmästyksemme oli melkoinen. Ihmisiä tuli salin täydeltä ja tunnelma oli mahtava. Tätä on kaivattu, sanoi moni vieras.

Monella heistä oli pankkitaloon liittynyt oma muisto tai tarina kerrottavanaan.

Edelleen ovesta astuu sisään viikoittain katsojia ja kyselijöitä ihan vaan ihaillemaan pankin tiloja tai muistelemaan menneitä. Äitini on asiainut rakennuksessa rahatoimiston aikaan ja hän on vierailut täällä hämmästelemässä muutosta.

Pankkitalo, joka oli pankki syntyessään, herättää historiallaan sekä tunnelmallaan uskotavuutta ja luottamusta. Tänne on helppo tulla, sillä olemme Kotkansaaren keskeisellä paikalla. Tulimme funkkitaloon jatkaaksemme säästöpankin historiaa.

SINI NURMINEN

Someron Säästöpankki,
rahoituspäällikkö

Pidän asiakaspalvelutyöstä. Minulle on tärkeää asiakkaiden tyytyväisyys sekä pitkät asiakassuhteet, sanoo Sini Nurminen. Kuvassa oikealla palveluneuvoja Elina Oravakangas. Kuva Someron Säästöpankki.

LÄHTEITÄ

K.A. Aarnion Kotkan Suomalaisen Säästöpankin 25-vuotishistoriikki

A. V. Tolan Kotkan Säästöpankki 1916–1966

Elina Standertskjöldin teos P. E. Blomstedt 1900–1935, arkkitehti.
www.saastopankki.fi/saastopankkiryhma/historia

Kotkan Rahatoimisto Rakennushistoriaselvitys, 2022.
Arkkitehtitoimisto Ark-byroo oy,

Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot

Kymen Sanomat

Haastattelut kesällä ja syksyllä 2024: Tommi Hirsimäki,
Leena Holtari, Jaana Häkkinen, Marja Kalve, Sini Nurminen,
Petri Siviranta, Hannu Tuittu, Pirjo Tuokko

Pankkisali vuonna 2024. Kuva Someron Säästöpankki.

Lipas oli Säästöpankin asiakaslehti lapsille. Lehdessä oli Hjalmar Löfvingin piirtämä sarjakuva, jonka ansiosta Löfving kohosi säästöpankin nuorisotoiminnan keulakuvaksi, "Lipas-sedäksi".

Alkuaan Kotkan Suomalaisen Säästöpankin (myöh. Kotkan Säästöpankin) toimitaloksi valmistunut pieni, puhaslinjainen ja yksityiskohdiltaan kaunis funktionalistinen rakennus täyttää 90 vuotta.

Voimassa olevassa asemakaavassa (3/90) rakennus on suojeltu sr-merkinnällä. Sen mukaan rakennusta ei saa purkaa, eikä siinä saa suorittaa sellaisia muutos- tai lisärakennustöitä, jotka turmelevat julkisivujen rakennustaiteellista tai historiallista arvoa tai tyyliä.

Pankkitalo on myös osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (rky). Torin ympärillä sijaitsevat Kotkan kaupungintalo ja Kotkan Säästöpankki ovat kansallisen kaupunkipuiston arkkitehtuurisesti arvokkaita rakennuskohteita.

Pankkitoiminta talossa päättyi yli kuusikymmentä vuotta sitten pankin uusien toimitilojen valmistuessa liikekeskukseen.

Pankkitalon historia pankkina jatkuu, kun Someron Säästöpankki avasi konttorin P. E. Blomstedtin suunnittelemaan rakennukseen. Tämä vihkonen kertoo kuvin ja sanoin tarinoita rakennuksen kuluneista vuosikymmenistä.